

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. Николай Емилов Попов, дпн

относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по Научна специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“, Професионално направление 7.1. Медицина, Област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт
на тема:

„Формиране на професионалните компетенции на студентите от специалност „Медицинска рехабилитация и ерготерапия по време на клиничната практика“.

Автор: Виолета Андреева Иванова, докторант към катедра „Социална медицина и здравен мениджмънт“, Тракийски университет, Медицински факултет – Стара Загора

**Научен ръководител: доц. Руска Василева Паскалева, дм
и научен консултант: проф. д-р Юлияна Маринова**

Формирането на професионални компетенции у студентите, обучаващи се в сферата на здравеопазването, е от изключително важно социално значение. В това отношение изследването на мнението на студентите за тяхната мотивация, активно участие и удовлетвореност от практическото обучение и експертната оценка на преподавателите по учебно-клинична практика и преддипломен стаж в други университети, обучаващи студенти от същата специалност създава възможност и перспективи за ефективно оптимизиране на учебния процес. Затова може определено да се счита, че дискутираната в дисертационния труд тема е актуална и социално-значима, предвид факта, че практическото обучение на студентите е основния фактор за изграждане и усъвършенстване на професионалните умения и компетенции на студентите от специалност „Медицинска рехабилитация и ерготерапия“.

Представеният за рецензия дисертационен труд има стандартна структура, включваща въведение, литературен обзор, цел и задачи, материал и методи,

резултати, обсъждане, изводи, приноси, препоръки, приложения и библиографска справка. В този аспект отговаря напълно на изискванията за такъв род научни разработки.

Литературният обзор е задълбочен и обширен, но събран умело в рамките на 50 страници. Анализът на класическите и съвременни теории по темата показва добра информираност на докторантката, като същевременно очертава уменията ѝ да интерпретира данните от научната литература. Цитирани са 182 литературни източника (135 на кирилица и 47 на латиница). Отделните части на системния обзор са уместно формулирани и подредени, което го прави интересен и много информативен в областта на разглеждания проблем. Уместно акцентът пада върху клиничната практика, като основен елемент на обучението на студентите за придобиване на ОКС „Бакалавър” и професионална квалификация „Медицински рехабилитатор-ерготерапевт”. Разглеждат се водещи авторски мнения относно методите за формиране на професионални знания и практически умения на студентите по време на учебно-практическите занятия, клиничната практика и преддипломния стаж. Задълбочено е отразен въпросът за съвместната работа и взаимодействие между студенти и клинични наставници, което е от изключителна важност за качеството на практическото обучение и за професионалното развитие на обучаваните.

Отделя се полагаемото място на ерготерапията, като част от клиничната практика със своите особености и специфични характеристики. В края на обзора се сравняват начините на реализиране на клиничната практика в различни университети, обучаващи студенти по същата специалност.

Целта на дисертационния труд е формулирана правилно и точно, като произтича от анализите, дискутирани в литературния обзор. За постигане на целта са определени седем правилно формулирани задачи, които креспондират с нея и реализирането им би довело до нейното постигане.

Материалът и методите на научното изследване са правилно и точно подбрани. Те са стандартно възприети, което е предпоставка за обективност на отчетените резултати.

Методиката е детайлно описана, включително приложените функционални методи и тестове. Изследването е проведено за две години и половина в периода септември 2016 г. - март 2019 г. Коректно са описани трите основни етапа - проучване относно удовлетвореността на студентите от платените стажантски практики, литературна справка, анкетно проучвания на студенти от втори, трети и четвърти курс на специалност "Медицинска рехабилитация и Ерготерапия", проучване на мнението на десет клинични наставници и 53 медицински специалисти от учебно-практическите бази за оценка на професионалните умения на студентите от специалност "Медицинска рехабилитация и Ерготерапия", обработване и анализиране на резултатите от проучването. Оформяне на изводи и заключения. Окончателно оформяне на дисертационния труд.

Контингентът на проучването се състои от общо 220 лица, анкетирани в периода 2016 - 2018 г. - 157 студенти от специалност "Медицинска рехабилитация и ерготерапия" на Медицински факултет - Стара Загора при Тракийски Университет, 10 наставника от учебно-практическите бази, 53 медицински специалисти (лекари, рехабилитатори и кинезитерапевти).

Анализът на резултатите е детайлен и задълбочен. Онагледяването е богато и информативно, като включва 54 фигури и 31 таблици. В 7 приложения са представени използваните при изследването анкетни карти, програма по клинична практика за обучение на студентите, дневници за клинична практика и преддипломен стаж. Резултатите са обработени статистически по методите на вариационен, сравнителен и корелационен анализ чрез системата SPSS 10 for Windows. Обсъждането на резултатите е прецизно, задълбочено и целенасочено, като са разграничени и анализирани също според пола, възрастта и достигнатото ниво на обучение на анкетираните. Направени са важни за практиката

заклучения относно удовлетвореността на студентите от организацията, участието и провеждането на диагностика на деца в предучилищна възраст по време на клиничната практика. Дисертационният труд завършва с формулировката на 9 извода, които произтичат от получените резултати и обобщават направените анализи. Така представен, дисертационният труд има очертани научно-теоретични и практически приноси:

- Установено е, че студентите от специалността са формирали и усъвършенствали общите и специфични компетенции на медицинския рехабилитатор – ерготерапевт, професионална фигура интегрираща такива от припокриващи се области на кинезитерапия, лечебен масаж, физикална терапия и ерготерапия.

- Приложен е иновативен подход с реални възможности за утвърждаване на добра практика за усъвършенстване на практическите умения на студентите от специалност “Медицинска рехабилитация и ерготерапия” за работа с деца и възрастни хора с диабет.

- Многогранно са проучени и изведени (при студенти, наставници и медицински специалисти) фактори за удовлетвореност, мотивация и оценки в практическото обучение на придобитите умения за повишаване разбирането и реалните възможности в посока бъдеща професионална реализация на бакалаврите по медицинска рехабилитация и ерготерапия.

Дисертационният труд завършва с уместни практически препоръки. Те са насочени към усъвършенстване на методите за стимулиране на личното участие на всеки студент в клиничната практика, включване на нови клинични бази в практическото обучение, въвеждане на иновативни методи и средства в практическото обучение на студентите, оптимизиране на материално-техническата база на Медицински факултет с цел подобряване на практическите занимания, включване на по-голям брой наставници в учебно-практическите бази с цел проследяване работата на студентите в реална работна среда, оптимизиране на контрола и комуникацията между наставници и студенти.

Във връзка с дисертационния труд са представени три публикации на Виолета Андреева Иванова, в пълно съответствие с изискванията на докторантската програма.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният за рецензия научен материал представлява един завършен дисертационен труд с необходимите научно-теоретични и практически приноси в областта на обучението по специалност „Медицинска рехабилитация и ерготерпия“. Затова предлагам на многоуважаемите членове на научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор“ по Научна специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“, Професионално направление 7.1. Медицина, Област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, на Виолета Андреева Иванова.

04.05.2019
София

.....
(проф. Н.Попов, дпн)